

# TRI STOPNJE DO SPOZNANJA ENOSTI

*Jaz sem v Bogu.  
Bog je v meni.  
Jaz sem Bog.*

Poznamo tri korake filozofske raziskave ali vedantične misli. Imenujemo jih:

1. Advaita ali teorija o **enosti**,
2. Višīṣṭadvaita ali teorija o **delni enosti** in
3. Dvaita ali teorija o **dvojnosti**.

Ni mogoče, da bi človek napredoval dlje od teh treh korakov. Advaita je za običajnega človeka nedosegljiva; težko jo je razumeti in je preveč zapletena, da bi jo osvojili zgolj z razumom. Če jo želimo izkusiti, potrebujemo močno sposobnost dojemanja. Zato je najboljša začetni z teorijo o dvojnosti (Dvaito) in le-to dojeti kot osnovo vsega. Potem bo druga stopnja delne enosti (Višīṣṭadvaita) lažje dosegljiva.

Vsaka izmed treh stopenj je prisotna v drugih dveh in vsaka izhaja iz izkušnje tiste pred njo. Ni mogoče, da bi se vseh treh zavedali istočasno. Vsaka od teorij se pojavi v zavesti in postane vir aktivnosti in misli le na temelju naše duhovne vadbe in izkušenj, ki si jih z vadbo pridobimo.

## TEORIJA O ENOSTI (ADVAITA)

Iz sezamovega semena dobimo olje; iz mleka dobimo maslo; pod zemljo najdemo vodo; drevo pa v sebi skriva ogenj. Tako je tudi vseprisotni Bog skrit v človeškem telesu in umu. Če človek želi izločiti in zaznati Boga, se mora potruditi in začeti z duhovno vadbo. Posledica njegovega prizadevanja in vadbe bo spoznanje, da je človek Bog ter, da med njima ni razlike. Teorija o enosti to spoznanje imenuje osvoboditev, modrost ali samouresničenje.

## TEORIJA O DELNI ENOSTI (VIŠIṢṬADVAITA)

Vprašanje se glasi: Ali mora aspirant pristopiti k Bogu, kot drugačnem in ločenem od sebe ali pa kot k nekemu, ki je na nek način povezan z njim in je njegov del? Tako se glasi vprašanje, odgovor pa je sledeč. Posameznik je duša fizičnega telesa; Bog pa je duša posameznika. /.../ Vse vesolje je del Boga; je v Bogu. On je notranja gonilna moč in je prisoten v vsem. To vrhovno osebo lahko dosežemo samo z neomajno predanostjo, s popolnim predajanjem Njegovi volji. »*Ti si moje vse, o najvišji Bog. Ti si moj edini gospodar.*« Človek (na poti delne enosti) mora zavzeti in sprejeti takšno stališče.

## TEORIJA O DVOJNOSTI (DVAITA)

Odnos med posamezno dušo (dživo) in univerzalno dušo (atmo) je podoben odnosu med možem in ženo. /.../ Brez verske navezanosti na Boga, oziroma, brez predanosti Bogu ni mogoče doseči osvoboditve iz kroga rojstev in smrti. Niti ni možno prečistiti razuma in čustev. Tisti, ki jih preplavlja navdušenost in čutijo močno ljubezen zaradi Božje prisotnosti v srcu, bodo s svojo kontemplacijo o božji lepoti, milosti in moči dosegli nadsvetovno blaženost, tudi če ne poznajo duhovnih nauk.

Ne moremo vedeti, kaj povzroči takšno izkušnjo. V takšnem zamaknjenem stanju bo človek odvrnil vsak občutek sramu in osebnosti ter hrepenel po tem, da se združi z Bogom in postane Njegova ljubezen. Plesal bo, pel naglas in se zljil z izvirno radostjo in blaženostjo. /.../ Bolečina, ki jo čuti zaljubljeni, ko želi doseči svojo ljubezen predstavlja pravi znak vere v dvojnost.

### **POTEK SPOZNANJ**

Nevednost lahko odstranite s sprejemanjem božje vseprisotnosti ter z zlitjem **svoje osebnosti z Njegovo univerzalnostjo**. Prvi korak je stališče: »Jaz sem Tvoj.« Naj val odkrije, da pripada morju. Ta korak ni tako enostaven kot se zdi. Val potrebuje veliko časa, da se zave neizmerne morja pod seboj, ki mu daje življenje. Njegov ego je tako močan, da se ne bo tako zlahka pokoril in poklonil morju. **»Jaz sem tvoj. Ti si Gospodar, jaz sem služabnik. Ti si neizmeren, jaz pa omejen.«** Takšno zavedanje bo ukrotilo ego in ovrednotilo vsa dejanja. Takšen pristop k Bogu primerjamo z odnosom mucka do njegove matere. Mucek žalostno bevsko in prosi za zaščito in hrano in s tem odstranjuje vse preostale sledi ega.

Naslednji korak se zgodi, ko val zahteva podporo morja kot svojo pravico. Bog mora prevzeti odgovornost, da vodi in ščiti posameznika, saj je le-ta pomemben in je zato pomembno, da ga reši. Gospod bo zagotovo zadovoljil potrebe slednika. Starodavni pesnik Surdas je pel: **»Ti si moj in ne bom te zapustil; v svoje srce te bom zaklenil; od tam mi ušel ne boš.«**

Zaključni korak predstavlja naslednje stališče: **»Ti si jaz. Jaz sem le slika, Ti si resnica. Jaz nisem ločen od Tebe. Dvojnosti ni, ker je vse Eno.«** Dvojnost je le iluzija.

### **Torej...**

Prva teorija je dvojnost. Druga teorija je delna enost, ki predstavlja višji nivo duhovnega raziskovanja in izkušnje. Delna enost govori o treh elementih: Bogu, posamezni duši in naravi ter o njihovem povezovanju v celoto.

Privrženci teorije o dvojnosti menijo, da je vesolje velik stroj, ki ga je ustvaril Bog in s katerim Bog tudi upravlja, medtem, ko privrženci teorije o delni enosti menijo, da je vesolje pojav, ki ga Bog prežema in izpolnjuje. **Toda, privrženci teorije o enosti (Advaita) izjavljajo, da Bog ni ločen od vesolja, saj se je On sam spremenil vanj in je zato Bog vse, kar obstaja. Ne obstaja nič razen Boga, nič drugačnega, nič drugega.**

**- Sathya Sai Baba**

*(Odlomki iz knjig: Sathya Sai Vahini in Sathya Sai Speaks)*

#### **Vprašanja za premislek:**

Kaj vse pomeni častiti Boga; kako človek časti Boga?

Kako razumem ideal zlitja z Bogom? Kaj pomeni zlitje se oziroma postati eno z Bogom?

Kakšno razliko vidim med teorijo o delni enosti in teorijo o dvojnosti?